

підтримують концепцію сталого розвитку, дотримуються принципу відкритого ведення бізнесу та звітування щодо соціальних, фінансових та екологічних проєктів.

Таким чином, перехід до концепції сталого розвитку призводить до появи у підприємства, зокрема телекомунікаційного, низку позитивних аспектів розвинення, що призводить до висновку про доцільність переходу саме до сталого типу розвитку задля подолання проявів кризи як на самих підприємствах на мікро- та макрорівні, так і для держави в цілому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Уайлз Д. Стійкий розвиток як стратегія ведення бузнесу [Електронний ресурс] / Девід Уайлз // Here. – 2013. – Режим доступу : http://local.alfalaval.com/ru-ru/about-us/here-magazine/Documents/Here_no31.pdf.
2. Ємченко Н. Бізнес, який живе за законами сталого розвитку [Електронний ресурс] / Наталя Ємченко // Корпоративний блог Систем Кепітал Менеджмент. – 2014. – Режим доступу : <http://blog.scm.com.ua/ua/2014/04/02/biznes-yakiy-zhive-za-zakonami-stalogo-rozvitku/>.
3. Willard, B. The New Sustainability Advantage: Seven Business Case Benefits of a Triple Bottom Line. Gabriola Island, B.C. : New Society Publishers, 2012.
4. Floyd W. Is corporate social responsibility profitable for companies? [Електронний ресурс] / Whaley Floyd. – 2013. – Режим доступу : <https://www.devex.com/news/is-corporate-social-responsibility-profitable-for-companies-80354>.
5. Переваги звітності в галузі сталого розвитку. [Електронний ресурс] // Дослідження компанії EY та Центру корпоративного громадянства Бостонського коледжу. – 2013. – Режим доступу до ресурсу : [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-Value-of-Sustainability-RUS/\\$FILE/EY-Value-of-Sustainability-RUS.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-Value-of-Sustainability-RUS/$FILE/EY-Value-of-Sustainability-RUS.pdf).
6. Указ президента України «Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» № 5/2015 від 12.01.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>.

Казанджі А.В.

аспірант

Одеського державного аграрного університету

м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОЛІЙНО-ЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Олійно-жировий підкомплекс є одним із визначальних агропромислових секторів України, який поєднує виробників насіння і олієжирової промисловості та відноситься до бюджетоформуючих галузей аграрного сектора з потужним експортним потенціалом. Розвиток олійно-жирового виробництва в Україні має перспективи як з позицій забезпечення потреб внутрішнього ринку, так із точки зору нарощування обсягів збуту на зовнішньому ринку. Серед чинників, що позитивно впливають на динаміку олійно-жирового ринку науковці відзначають: сприятливі природно-кліматичні умови вирощування олійних культур на території України, переорієнтація в структурі харчування населення з тваринних жирів на рослинні олії, стійке зростання цін на традиційні види енергії, збільшення концентрації підприємств в олійно-жировій промисловості України [4, с. 41].

Олійно-жировий підкомплекс має потужний потенціал щодо виробництва своєї продукції та відіграє провідну роль в економіці України. Оскільки характеризується значним внеском у виробництво та реалізацію продукції АПК і харчової промисловості, забезпечує внутрішню продовольчу безпеку країни та має численні міжгалузеві зв'язки.

Крім того, наявний експортний потенціал галузі та активна зовнішньоекономічна діяльність вітчизняних підприємств сприяє інтеграції України у світове господарське середовище. Так, частка експорту даної галузі в загальних обсягах експорту агропромислового комплексу України становить понад 24%, харчової промисловості – понад 50% [1].

Експортуючи олієсировину і готову продукцію Україна поступово стає одним з найбільш важливих учасників на світовому олійному ринку, про що свідчать дані про динаміку світових обсягів експорту олійно-жирової продукції. За даними державної служби статистики України, у 2014 році експортовано на зовнішні ринки 4,2 млн. тонн олії соняшникової [3], що становить понад 50% у структурі світового експорту.

Однак, вітчизняні науковці, серед яких Березін О. В., Онікієнко О. В., Родіонова О. Ю. зазначають, що при взаємодії зі світовим агропродовольчим ринком постає низка проблем, що впливають на галузь в цілому, серед яких недосконалість механізмів ринкового та державного регулювання в Україні [2].

На даний час зовнішньоекономічну діяльність, тим чи іншим чином, регулює біля 300 нормативно-правових актів різного рівня, у тому числі до 70 законів України, майже 40 указів Президента України та 60 постанов Кабінету Міністрів України. Дослідження показують, що сучасна нормативно-правова база у сфері зовнішньоекономічної діяльності характеризується складністю та неузгодженістю.

Продукція підприємств олійно-жирової галузі України експортується до багатьох країн світу, де користується великим попитом, але споживачі все більше турбуються про якість вживаної продукції, яка є одним з факторів, що прямо впливає на конкурентоспроможність підприємств та олійно-жирової галузі України в цілому. У структурі експорту соняшникової олії найбільшим попитом користується нерафінована олія. З одного боку, це пояснюється нижчими закупівельними цінами на нерафіновану олію, а з іншого – країни-імпортери вважають за потрібне самостійно доочищувати олію, що свідчить про недостатню впевненість до якості вітчизняної продукції. Тому постає необхідність посилити державний контроль за якістю олієвмісної сировини на основі забезпечення достатньої кількості дослідних лабораторій в тому числі і на регіональному рівні.

Дослідженнями встановлено, що одним з бар'єрів для розвитку вітчизняного олійно-жирового підкомплексу є те, що система технічного регулювання України не гармонізована до вимог СОТ та ЄС. Це означає, що виробники, які екпортують свою продукцію, мають виконувати і сучасні міжнародні, і застарілі українські вимоги. Гармонізація українських стандартів якості сировини та олії до міжнародних є однією з найважливіших умов до успішного функціонування підприємств України на міжнародних ринках.

Наступним чинником, який ускладнює процес розширення зовнішніх ринків для українських виробників є низький рівень державної підтримки інноваційної діяльності на вітчизняних підприємствах. Одним з головних завдань держави в реалізації інноваційної діяльності на підприємствах олійно-жирової галузі має бути розвиток галузевої науки і освіти, що дозволить застосовувати у виробництві високоефективні інноваційно-технологічні процеси для підвищення конкурентоспроможності продукції.

Проблемним аспектом розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств галузі є і сировинна орієнтованість експорту ріпаку та сої, що потребує невідкладних рішень. Потужності вітчизняних підприємств дозволяють перероблювати весь врожай олійних культур. Однак, масовий експорт насіння ріпаку та сої не дає можливості нарощувати виробництво соєвої та ріпакової олій, а також шроту, які користуються попитом на

світовому ринку. У 2014 році в Україні вироблено 142,6 тис. тонн олії соєвої проти 109 тис. тонн у 2013 році (зростання на 31%) та 96,6 тис. тонн олії ріпакової проти 41,1 тис. тонн у 2013 році (зростання у 2,3 рази), обсяги виробництва даної продукції могли б бути значно більшими за умови максимальної переробки ріпаку та сої на вітчизняних підприємствах. За п'ять місяців 2014 /15 МР (вересень-січень) експортовано з України практично весь ріпак урожаю 2014 року – 2 млн. тонн (91% від валового збору) та понад 1,5 млн. тонн сої (або 40% від валового збору) [1].

Вирішення цієї проблеми потребує запровадження експортного мита на насіння ріпаку та сої, що створить сприятливі умови для максимального завантаження виробничих потужностей вітчизняних підприємств сировиною та перейти від експорту сировини до експорту продукції.

Успіх інтеграції України в європейський бізнес-простір прямо залежить від того, як в цей простір інтегруються вітчизняні підприємства, наскільки вони готові до нових реалій та умов ринку. Подолання вищевказаних проблемних аспектів та подальший розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств олійно-жирового підкомплексу України залежить від державної підтримки шляхом: впровадження ефективної системи управління якістю; надання товаровиробникам державної економічної та освітньої підтримки; завершення гармонізації законодавства України з вимогами Угоди СОТ про санітарні та фітосанітарні заходи та стандартами ЄС.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Асоціація «Укроліяпром» [Електронний ресурс] : офіційний сайт асоціації «Укроліяпром». – Режим доступу : <http://www.ukroilprom.org.ua/>. [<http://www.ukrstat.gov.ua/>].
2. Березін О.В. Оцінка розвитку потенціалу олійно-продуктового підкомплексу АПК / О.В. Березін, О.В. Онікієнко, О.Ю. Родіонова // Управління проектами та розвиток виробництва : зб.наук.пр. – Луганськ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013 – № 1 (45). – С. 69–74.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Мищенко В.А. Анализ функционирования предприятий масложировой промышленности Украины в конкурентной среде / В.А. Мищенко, О.В. Мозенков // Вестник Нац. техн. ун-та «ХПИ» : сб. науч. тр. Темат. вып. : Актуальные проблемы управления и финансово-хозяйственной деятельности предприятия. – Харьков : НТУ «ХПИ». – 2014. – № 45 (1088). – С. 40–45.

Калініченко Л.Л.

*доктор економічних наук, доцент
Української державної академії залізничного транспорту
м. Харків, Україна*

РОЛЬ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В економічній літературі не існує єдиного підходу до визначення сутності поняття «управління персоналом», а різні трактування підкреслюють різноманіття існуючих теоретичних підходів до управління персоналом, людськими ресурсами.

Одні автори у визначенні акцентують увагу на організаційній стороні управління, оперуючи метою і методами, за допомогою яких можна досягти цієї мети, інші роблять упор на змістовну частину, функціональну сторону управління, що відображає.